

TERMÍN: 25.08.2023

xx20432xx
Recenzia B
Peter Pažitný
pazitny@healthcareconsulting.sk

Prosím nezasahujte do tejto tabuľky

RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): doc. Ing. **Peter Pažitný, MSc., PhD., Vysoká škola ekonomická v Prahe**

NÁZOV MATERIÁLU: **POSKYTOVANIE ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI ODÍDENCOM Z UKRAJINY**

TYP VÝSTUPU*[1]: **komentár**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo zdravotníctva SR - Inštitút zdravotných analýz**

AUTORI/KY: **Petra Ištokovičová, Veronika Rybanská**

SPOLUAUTORI/KY: - ; - ; - ; -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **1**

PRIPOMIENKY:

P.č	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Zhrnutie (strana 1, odsek 2)	Chýba stanovenie cieľa analýzy. Chýbajú výskumné otázky. Chýba metodika. Chýba zdroj odkiaľ sú všetky dáta v analýze	Z textu nie je zrejmé, prečo text vznikol a na aké výskumné otázky odpovedá. Chýba popis metodiky a spôsob získania a spracovania dát.	Stanovenie cieľa a výskumné otázky doplnené. Vzhľadom na povahu recenzovaného materiálu – komentár, je metodika popísaná priamo pri

				relevantných častiach. Zdroje dát sú uvedené priamo pri relevantných častiach.
2	Infografiky (str. 2 a 3)	<p>V texte chýbajú tvrdé dáta (potreba doplniť k infografike 1 a k infografike 2), predovšetkým:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Počet utečencov z Ukrajiny na Slovensko (v nejakom časovom období) 2. Štruktúra utečencov podľa ich statusu (trvalý pobyt, prechodný pobyt, azyl alebo doplnkovú ochranu) 3. Počet utečencov, ktorí majú zdravotné poistenie na Slovensku 	Jednotlivé údaje je potrebné prehľadne doplniť, ideálne aj v časovom rade, aspoň za roky 2021 a 2022.	Doplnené, aktuálne posledné údaje z mája 2023 o počte vstupov a výstupov medzi UA a SR s počtom pridelených dočasných útočísk. Časový rad sa nám nepodarilo získať, nepridali sme do infografík, ale do textu nad nimi.
3	Str. 3 posledný odsek	<p>„Pacienti z UA sú na základe nejasne zadaného nároku odmietaní ambulanciami, nemocnicami, aj lekárňami, pretože poskytovatelia majú dôvodnú obavu z neuhradenia poskytnutej starostlivosti, resp. z nedostatočnej úhrady.“</p> <p>Aký je zdroj tohto tvrdenia? Kto to tvrdí?</p>	Takéto silné tvrdenie musí byť opreté o relevantný zdroj (citáciu) alebo je k nemu potrebné dôjsť vlastným výskumom (napr. dotazník medzi poskytovateľmi)	Doplnené dáta z prieskumu realizovaný v lete 2022 v BSK.

4	Str. 4 prvý odsek	<p>Hoci počas prvej vlny príchodu utečencov z UA prevládal humanitárny súcit, časom došlo k odmietaniu poskytovania ZS utečencom</p> <p>Aký je zdroj tohto tvrdenia? Kto to tvrdí?</p>	<p>Takéto silné tvrdenie musí byť opreté o relevantný zdroj (citáciu) alebo je k nemu potrebné dôjsť vlastným výskumom (napr. dotazník medzi poskytovateľmi, resp. dotazník medzi utečencami z Ukrajiny.</p>	<p>Doplnené, že ide o psychologické procesy z dlhopretrvávajúceho konfliktu a neriešenia situácie.</p>
5	Str. 4. Posledný odsek	<p>Ako boli vyberané best practices? Bol nejaký dlhší zoznam? Ak existuje best practice, sú aj worst practices?</p>	<p>Best practice je možné vytvoriť vtedy, ak existuje veľa „normal“ practices alebo sú nejaké „worst“ practices. Bez toho nie je možné určiť, že prečo daná practice je „best“ a ešte by to malo byť robené na základe nejakých indikátorov, ktoré definujú čo je to best practice v tomto kontexte.</p>	<p>Dobrá pripomienka, ďakujem. Je lepšie zvoliť inú formuláciu ako best practices.</p>
6	Str. 5 prvý odsek	<p>Zdravotné potreby ukrajinských utečencov sa zásadne nelíšia od toho, s čím sa lekári stretávajú vo svojej bežnej praxi s majoritným obyvateľstvom SR.</p> <p>Aký je zdroj tohto tvrdenia?</p>	<p>Text pod týmto tvrdením metodicky nedostatočne potvrdzuje toto pravidlo. Ak je utečencov cca 37 000, tak aká vzorka je v centre na Rovniankovej?</p>	<p>Doplnené nižšie v texte, že na zdravotnom stredisku na RVNK sa starali približne o 60% detských UA odíencov.</p> <p>Nižšie v texte je k tomu uvedená časť, že sme to vyčíslili na základe výkonu KPU, čo je ekvivalent slovenskej kapitácii, ale je potrebné ho raz mesačne vykazovať. U dospelých to takto presne nevieme, lebo tam KPU neexistuje.</p>

7	Str. 5 ods. 4	Časť o nákladoch je skvelá, doporučujem dať do tabuľky a zverejniť na aký počet UA odídenčov je tá suma 10,8 mil. EUR ročne. A sú to peniaze MZ SR, alebo poisťovní?	Popisná štatistika by mala mať tvar kontingenčnej tabuľky pre prehľadnosť. V tomto prípade by mala mať dimenzie typ ZS (riadky - ambul, nemocnice, lieky, ...) a zdroj krytia (stĺpce – MZ SR, ZP, OOP, ..)	Doplnené o dáta, ktoré sme mali k dispozícii.
8	Str 5. Ods. 5	Tieto dáta naznačujú dôležité postavenie zdravotného strediska na Rovniankovej, pretože sama s využitím UA lekárov vyšetruje väčšinu pacientov-odídenčov z UA. Aký je zdroj tohto tvrdenia?	Pre takéto silné tvrdenie je potrebné poznať nasledovné dáta: 1. Počet odídenčov 2. Počet ošetrovaných 3. Benchmark koľko je „norma“ počtu ošetrovaných/počet odídenčov	Zpracované, okrem benchmarku. Normu nemáme kvantifikovanú.
9	Str. 5 posledný odsek	Výborná úvaha, prečo sú však potenciálne náklady počítané? Aby ich hradili ZP a záťaž sa presunula z rozpočtu MZ na ZP?	Odporúčania pre zdravotnú politiku by sa mali opierať o jasnú motiváciu, ak je potreba presunúť finančné bremeno z MZ SR na ZP.	Zpracované
10	Záver (str. 6 a 7)	Potrebné napísať v kontexte cieľa a výskumných otázok. Záver by sa mal zásadne opierať o vlastný výskum, čiže čo bolo zistené a akým spôsobom.	V texte chýba metodológia, akou sa zisťujú dáta k jednotlivým okruhom a závery pôsobia „pocitovo“, nie postavené na základe jasnej metodiky a dát a vyhodnotenia/analýzy dát	Čiastočne zapracované – metodológiu sme sa snažili mať vždy vysvetlenú, aj zo zdrojov dát. Na základe pripomienky sme sa pokúsili tieto veci napísať explicitnejšie

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Veľmi oceňujem zapracovanie takmer všetkých pripomienok.
Chápem, že niektoré údaje nie je možné získať.
Gratulujem autorkám k výbornému textu!

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.